

**ถาม – ตอบ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

.....

ถาม ข้อ 1 เอกสารหลักฐานการศึกษาที่มีอยู่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เมื่อมาใช้หลักสูตร ๒ 2551 จะต้องปรับรายการใดบ้าง และปรับอย่างไร

ตอบ - จะต้องปรับรายการดังต่อไปนี้

- 1) **ปรับช่องการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์** จากของเดิม Program Student 44 กำหนดให้ลงคะแนน 5 ช่อง เป็น 8 ช่อง แต่หากโรงเรียนใดจะกำหนดมากกว่า 8 ข้อ ก็สามารถทำได้ แล้วเพิ่มช่องการลงคะแนนให้สอดคล้องกัน
- 2) **ปรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** ประเมินโดยใช้เกณฑ์การตัดสิน “ ผ่าน ” กับ “ ไม่ผ่าน ” เหมือนกันกับหลักสูตร ๒ 2544 เดิมกำหนดไว้ 3 ส่วน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมชุมนุม/ชมรม ส่วนหลักสูตร ๒ 2551 ให้เพิ่มกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ขึ้นอีก 1 กิจกรรม รวมเป็น 4 ส่วนแล้ว ให้เพิ่มช่องสำหรับบรอกผลการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์อีก 1 ช่อง
- 3) **ปรับรายวิชาเพิ่มเติม / กิจกรรมเพิ่มเติม** เดิมหลักสูตร ๒ 2544 กำหนดให้มีได้ตั้งแต่ ช่วงชั้นที่ 2 เป็นต้นไป แต่หลักสูตร ๒ 2551 ให้โรงเรียนจัดได้ตั้งแต่ ชั้น ป.1 เป็นต้นไป จึงต้องปรับเพิ่มช่อง ให้สามารถกรอกคะแนนสำหรับรายวิชาเพิ่มเติม / กิจกรรมเพิ่มเติม ได้ตั้งแต่ ชั้น ป.1 เป็นต้นไป สำหรับกิจกรรมเพิ่มเติมนั้น โรงเรียนสามารถจัดได้โดยไม่ต้องมีรหัสวิชาและคำอธิบายรายวิชา
- 4) **เพิ่มช่องการกรอกคะแนนวิชาประวัติศาสตร์ในรายวิชาพื้นฐาน** ระดับประถมจะมี 9 รายวิชา และลดช่องในรายวิชาเพิ่มเติมเหลือเพียง 1 รายวิชา
- 5) **ปรับบันทึกผลการเรียน (ปพ.5)** จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นตัวชี้วัด

ถาม ข้อ 2 แบบ ปพ.1 – ปพ.3 ที่เป็นบังคับแบบออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ รูปแบบและวิธีการตั้งชื่อยังคงเหมือนเดิมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ - แบบ ปพ.1 และ ปพ.3 หลักสูตร ๒ 2544 ออกเป็นช่วงชั้น แต่หลักสูตร ๒ 2551 ออกเป็นระดับประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย ระดับประถมต้องกรอกผลการเรียน 12 ภาคเรียน จำนวน 6 ปี ต่อเนื่องกัน (ไม่ลงค่าน้ำหนัก และไม่ต้องนำค่าน้ำหนักมาคำนวณผลการเรียนเฉลี่ยเหมือนกับหลักสูตร ๒ 2544) ส่วนระดับมัธยมต้น และมัธยมปลาย ยังคงกำหนดเป็นหน่วยกิต ผลการเรียนเป็น 8 ระดับ และการคิดผลการเรียนเฉลี่ยยังคงนำค่าน้ำหนักมาคำนวณเหมือนเดิม สำหรับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กรอกเวลาเรียนแต่ละกิจกรรมเป็นชั่วโมง และผลการประเมิน “ ผ ” และ “ มผ ” ส่วนการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นำสรุปผลการประเมินตลอดระยะเวลา 6 ปี (ประถม) 3 ปี (ม.ต้น ม.ปลาย) มากรอกในลักษณะคำสำคัญว่า “ ดีเยี่ยม ” “ ดี ” “ ผ่าน ”

- วิธีการสั่งซื้อนั้นโรงเรียนจะต้องจัดทำหนังสือขอซื้อแบบพิมพ์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่ ดำเนินการใน 2 ลักษณะ กรณีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ กรณีที่ 2 โรงเรียนได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อเอง (ดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกับหลักสูตรฯ 2544)

ถาม ข้อ 3 นักเรียนจะต้องผ่านตัวชีวิตทุกตัวใหม่จึงจะได้เลื่อนชั้น และครูผู้สอนจะกำหนดเกณฑ์การผ่านอย่างไร จึงจะได้ชื่อนักเรียนได้ผ่านตัวชีวิตนั้นแล้ว

ตอบ - ตัวชีวิตทุกตัวต้องผ่านการประเมิน ครูผู้สอนต้องตกลงให้ตรงกันภายในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นผู้กำหนดเองว่าจะใช้เกณฑ์อะไรจึงจะผ่านตัวชีวิตแต่ละตัว ควรตั้งเกณฑ์ตั้งความคาดหวังกับเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน ที่แตกต่างกัน แต่ควรตั้งให้สูงขึ้นเรื่อยๆ (เกณฑ์ต้องต่ำเกินไปจนไม่พัฒนา แต่ก็ต้องไม่สูงเกินไปจนท้อแท้) ควรนำผลการประเมินมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม คือแก้ไข ช่อมเสริมอย่างจริงจัง โรงเรียนต้องวางระบบการช่อมเสริมให้ชัด ซึ่งผู้ที่จะกำหนดแนวปฏิบัติได้ คือ ผู้บริหาร และครู

ถาม ข้อ 4 นักเรียนที่เรียน ป.5 หลักสูตรฯ 2544 ปีนี้ขึ้นชั้น ป.6 จะต้องเรียนหลักสูตรฯ 2551 มีอะไรจะต้องปรับเปลี่ยนบ้าง และเมื่อจบ ป.6 จะออกเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างไร

ตอบ - สิ่งที่ต้อง **ปรับเปลี่ยน** ใน ชั้น ป.6 เมื่อมาเรียนหลักสูตรฯ 2551 ได้แก่

- 1) ผลการประเมิน ชั้น ป.6 ต้องผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน และเพิ่มเติม และต้องผ่านทุกตัวชีวิต และทุกผลการเรียนรู้
- 2) ต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ข้อ และที่ โรงเรียนกำหนดเพิ่ม (หากมี)
- 3) ต้องผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวม 4 กิจกรรม
- 4) ต้องใช้เอกสารหลักฐานการศึกษา ปพ.1 ปพ.3 ที่เป็นบังคับแบบของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรฯ 2551
- 5) ต้องใช้เอกสารหลักฐานการศึกษา ปพ.5 ปพ.6 ปพ.7 ปพ.8 ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง ซึ่งต้องสอดคล้องตามโครงสร้างของหลักสูตรฯ 2551 ด้วย สำหรับโรงเรียนใดที่เคยใช้เอกสารหลักฐานการศึกษา ที่เขตพื้นที่จัดทำ สามารถใช้ต่อเนื่องได้ใน นบ.468 แต่สำหรับ นบ.5/1 นบ.5/2 ทางเขตพื้นที่การศึกษาจะออกแบบจัดทำขึ้นใหม่ แล้วแจ้งให้โรงเรียนส่งจอง (แจ้งแล้ว)

- เมื่อจบ ป.6 แล้วทางโรงเรียนจะต้องออกเอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นการจบการศึกษา ในระดับประถมศึกษา โดยใช้แบบ ปพ.1 ปพ.3 ตามหลักสูตรฯ 2551 ที่สั่งซื้อจาก สก.ศค. โดยผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่

ถาม ข้อ 5 แบบ ปพ.1 แลกเปลี่ยนหรือขอยืมใช้ระหว่างสถานศึกษาได้หรือไม่

ตอบ - ไม่ได้

ถาม ข้อ 6 แบบ ปพ.1 ปพ.2 ปพ.3 ซ้อมมาแล้วไม่ประสงค์จะใช้ หรือเกิดการสูญหาย หรือเกิดจากการเขียนผิดพลาด สกปรก ชำรุด เสียหาย จะต้องทำอย่างไร

- ตอบ**
- 1) ซ้อมมาแล้วไม่ประสงค์จะใช้ต้องเก็บรักษาไว้ตลอดไป
  - 2) ซ้อมมาแล้วเกิดการสูญหาย ต้องแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เขตพื้นที่ ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าฯ ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก่อนลงนามในประกาศยกเลิกแบบพิมพ์ สถานศึกษาแจ้งประกาศยกเลิกถึงทุกกระทรวง ทุกจังหวัด ทุกเขตพื้นที่ ไม่ให้รับ ปพ.1 ดังกล่าว
  - 3) ซ้อมมาแล้ว เขียนผิดพลาด สกปรก ชำรุด เสียหาย ให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้
    - (1) ทำรายงานยกเลิกโดยระบุสาเหตุ เลขที่ และจำนวนแบบพิมพ์ที่เสียหายเสนอเขตพื้นที่
    - (2) เขตพื้นที่แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวน (กรณีแบบพิมพ์มีความเสียหายเพียงเล็กน้อยสามารถทำเครื่องหมายขีดฆ่า และเขียนข้อมูลที่ถูกต้อง โดยลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ได้อาจไม่ต้องประกาศยกเลิก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการสอบสวน) หากคณะกรรมการเห็นสมควรประกาศยกเลิกแบบพิมพ์ ให้เขตพื้นที่ทำรายงานขอยกเลิกแบบพิมพ์ ปพ.1 ฉบับที่เสียหายรายงาน ผู้ว่าฯ พร้อมแนบประกาศยกเลิกแบบพิมพ์ให้ลงนาม
    - (3) เมื่อ ผู้ว่าฯ ลงนามประกาศยกเลิกแบบพิมพ์แล้ว ให้เขตพื้นที่แจ้งประกาศยกเลิกถึงกระทรวงทุกกระทรวง ผู้ว่าฯ ทุกจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต เพื่อแจ้งหน่วยงานในสังกัดไม่ให้รับพิจารณาระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1) ที่ถูกยกเลิกต่อไป

ถาม ข้อ 7 ช่วงรอยต่อของหลักสูตรฯ 2544 และหลักสูตรฯ 2551 ระดับประถมใช้หลักสูตรฯ 2551 พร้อมกันหมดทุกชั้น ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย เริ่มใช้ใน ชั้น ม.1 และ ม.4 ถ้าเด็กย้ายจากหลักสูตรฯ 2551 ไปหลักสูตรฯ 2544 หรือจากหลักสูตร 2544 ไปหลักสูตร 2551 จะทำได้หรือไม่ และทำอย่างไร

- ตอบ** - สามารถย้ายได้ทั้ง 2 กรณี ในกรณีนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการจะออกคำสั่งเพื่อเป็นการรองรับรอยต่อในช่วงนี้ ให้กับทางโรงเรียนโดยเขตพื้นที่จะแจ้งให้ทราบต่อไป ทั้งนี้ โรงเรียนควรให้เด็กแก้ไข ผลการเรียนตามหลักสูตรเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะย้ายมา แล้วโรงเรียนที่รับย้ายใช้วิธีการเทียบโอนผลการเรียนได้ตามปกติ

ถาม ข้อ 8 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นปัญหาในการปฏิบัติ มีการตีความที่แตกต่างกัน การประเมินตามหลักสูตรฯ 2551 ควรประเมินอย่างไร จึงจะถูกต้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ

- ตอบ** - การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่ออ่านแล้วก็ต้องคิดในสิ่งที่ได้อ่านแล้วสามารถเขียนเรียบเรียงในสิ่งที่คิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจให้ได้ การประเมินจึงเป็นแบบองค์รวลลักษณะการบูรณาการของการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน

ถามข้อ 9 นักเรียนเรียนหลักสูตรฯ 2544 ในระดับประถม แล้วจะต้องมาเรียนหลักสูตรฯ 2551 ในชั้นถัดไป เช่น ป.1 ขึ้น ป.2, ป.2 ขึ้น ป.3 ..... ครูจะคิดผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนที่จบระดับประถมศึกษา (ชั้น ป.6) อย่างไร

ตอบ - ให้นำผลการเรียนของหลักสูตรฯ 2544 กับหลักสูตรฯ 2551 มาต่อกัน และคิดคำนวณผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนที่จบใน ชั้น ป.6 เป็นจบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ถามข้อ 10 หากเด็กติด “ ร ” “ มส ” “ 0 ” ในหลักสูตรฯ 2544 แล้วจะต้องมาใช้หลักสูตรฯ 2551 จะทำอย่างไร

ตอบ - ขอให้โรงเรียนจัดให้มีระบบกำกับดูแลไม่ให้เด็กติด “ร” “มส” “0” สะสมซึ่งเมื่อมาใช้หลักสูตรฯ 2551 แล้วจะทำให้ยุ่งยาก โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนหลักสูตรฯ 2544 ติด “ 0 ” ในชั้น ม.1, ม.4 ซึ่งเด็กต้องเรียนซ้ำ

ถามข้อ 11 การใช้หลักสูตรฯ 2551 กรณีที่ผลการเรียนติด “ ร ” ในระดับมัธยม โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะถูกต้อง

ตอบ - ถ้านักเรียนติด “ ร ” เพราะไม่ได้ส่งงาน เมื่อครูทวงถามแล้วก็ยังไม่ส่งก็ให้ตัดสินเป็น “ 0 ” หรือเด็กไม่สอบปลายปี / ปลายภาค ก็ให้ 0 คะแนน เฉพาะในส่วนของคะแนนปลายปี / ปลายภาคนั้น แล้วเมื่อรวมคะแนนตลอดทั้งภาคเรียนนั้น มีคะแนนรวมไม่ถึงเกณฑ์ก็ให้ติด “ 0 ” ครูต้องซ่อมเสริมให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ถ้าเป็นภาคเรียนที่ 2 ก็ให้จัดซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อน
* โรงเรียนมัธยมควรเปิดให้มีการแก้ไขผลการเรียนในภาคฤดูร้อน

ถามข้อ 12 การเรียนซ้ำชั้น ในระดับประถม และระดับมัธยม มีเงื่อนไขเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

ตอบ - มีเงื่อนไขการซ้ำชั้นที่ต่างกัน ดังนี้

ระดับประถม นักเรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะ และความรู้ความสามารถของนักเรียน

** กรณีนักเรียนไม่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้น โรงเรียนควรให้เรียนซ้ำชั้น แต่สถานศึกษาอาจใช้ดุลยพินิจในการเลื่อนชั้นได้ หากเห็นว่านักเรียนมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 อันเนื่องมาจากสาเหตุจำเป็น หรือเหตุสุดวิสัย แต่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน
- 2) มีผลการประเมินผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดไม่ถึงเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละรายวิชา แต่เห็นว่าสามารถซ่อมเสริมได้ในปีการศึกษานั้น และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นในข้ออื่น ๆ ครบถ้วน
- 3) นักเรียนมีผลการประเมินรายวิชาในกลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ อยู่ในระดับผ่าน

ระดับมัธยม นักเรียนที่มีผลการประเมินรายวิชาอยู่ในระดับไม่ผ่านจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น โรงเรียนอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะ และความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนซ้ำชั้น มี 2 ลักษณะ คือ

1) นักเรียนมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นต่ำกว่า 1.00 และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

2) ผู้เรียนมีผลการเรียน 0, ร, มส เกินครั้งหนึ่งของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น

หากเกิดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือทั้ง 2 ลักษณะให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา หากเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้ซ้ำชั้น โดยยกเลิกผลการเรียนเดิม และให้ใช้ผลการเรียนใหม่แทน หากพิจารณาแล้วไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาในการแก้ไขผลการเรียน

ถาม ข้อ 13 เมื่อหลักสูตรกำหนดให้เพิ่มรายวิชาประวัติศาสตร์ เข้าไปในรายวิชาพื้นฐานระดับประถมและ ม.ต้น ระดับละ 40 ช.ม. และระดับ ม.ปลาย 80 ช.ม. จะทำให้เกณฑ์การจบระดับประถม ม.ต้น และ ม.ปลาย เปลี่ยนไปอย่างไร

ตอบ - เกณฑ์ในการจบแต่ละระดับจะเปลี่ยนเป็น ดังนี้

เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

- 1) เรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา / กิจกรรมเพิ่มเติม ตามโครงสร้างเวลาเรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด (9 รายวิชาพื้นฐาน และ 1 รายวิชาเพิ่มเติม รวม 880 ช.ม.)
- 2) ผลการประเมินในรายวิชาพื้นฐานผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- 1) นักเรียนเรียนวิชาพื้นฐาน และเพิ่มเติมไม่เกิน 81 นก. โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 นก. และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) นักเรียนได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 นก. โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 นก. และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 11 นก.
- 3) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1) นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 81 นก. โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 นก. และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

- 2) นักเรียนต้องได้หน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 นก. โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 นก. และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 36 นก.
- 3) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

ศน. สมภาพ สุทธิพิพัฒน์
กลุ่มงานวัดและประเมินผลฯ
กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สพท.นนทบุรี เขต 2
โทร.086-9799077